

ZARZĄDZENIE

Dnia 12 października 2023 r.

W odpowiedzi na pismo skazanego A. K. z dnia 28 sierpnia 2023 r., zawierające sygnalizację wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 stycznia 2022 r., sygn. akt II AKa 82/20, zmieniającego częściowo wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 28 lutego 2019 r., sygn. akt III K 95/15 – stwierdzam niedopuszczalność wznowienia z urzędu wyżej wskazanego postępowania.

UZASADNIENIE

Wznowienie postępowania z powodu uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., możliwe jest wyłącznie z urzędu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 5, poz. 48). Z tych względów strona – nie dysponując w tym zakresie własnym wnioskiem o wznowienie postępowania – może, w oparciu o treść art. 9 § 2 k.p.k., zasygnalizować organowi procesowemu potrzebę podjęcia czynności z urzędu.

Wobec powyższego, złożone przez A. K. pismo z dnia 28 sierpnia 2023 r. należało potraktować jako inicjatywę opartą o przepis art. 9 § 2 k.p.k. Skazany w uzasadnieniu tego wystąpienia podniósł, że wyżej wskazane postępowanie dotknięte jest bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. Motywując to stanowisko skazany wskazał, że w wydaniu wyroku zapadłego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu, udział brał SSO T. K., który uprzednio, w ramach tego samego postępowania, uczestniczył w wydaniu postanowienia z dnia 10 czerwca 2015 r. w przedmiocie uznania aktu oskarżenia za bezskuteczny. Postanowienie to, na skutek uwzględnienia zażalenia złożonego przez oskarżyciela publicznego, zostało

uchylone postanowieniem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, a sprawę zwrócono do merytorycznego rozpoznania. W wyniku tego rozpoznania Sąd Okręgowy we Wrocławiu – orzekając w składzie z udziałem SSO T. K. – wydał wyrok w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

W tej sytuacji – w ocenie skazanego – doszło do sytuacji opisanej w art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k., która skutkowałą wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.

Odnosząc się do powyższego, wskazać należy, że wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 stycznia 2022 r., sygn. akt II AKa 82/20, zaskarżony został w trybie kasacji. Sprawę A. K. w Sądzie Najwyższym zarejestrowano w dniu 15 listopada 2022 r. pod sygnaturą akt I KK 449/22. Do momentu wydania przedmiotowego zarządzenia, kasacje wniesione przez prokuratora (na niekorzyść) oraz obrońców A. K. nie zostały rozpoznane przez Sąd Najwyższy. Jak wynika z akt sprawy o sygn. I KK 449/22, w toku postępowania kasacyjnego obrońcy skazanego – poza granicami zarzutów kasacyjnych – w licznych pismach procesowych (pierwsze z nich datowane jest na dzień 18 listopada 2022 r.) sygnalizowali wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k., łącząc jej zaistnienie z okolicznościami tożsamymi jak te przedstawione w analizowanym piśmie skazanego z dnia 28 sierpnia 2023 r. Oznacza to, że kwestia wydania orzeczenia z udziałem osoby podlegającej wyłączeniu z mocy prawa, aktualnie stanowi przedmiot postępowania kasacyjnego i zostanie rozważona przez Sąd Najwyższy.

W zaistniałym układzie procesowym uwypuklić zatem trzeba regułę wyrażoną w art. 542 § 4 k.p.k., z której wynika, że wznowienie postępowania z urzędu może nastąpić w wypadku zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, ale tylko wówczas, gdy nie były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji. Zgodzić należy się z zaprezentowanym w orzecznictwie stanowiskiem, że przepis ten ma nie tylko przeciwdziałać uruchomieniu dublującej kontroli bezwzględnych przyczyn odwoławczych, ale też, jak wprost wskazano w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2022 r. (IV KO 160/21, LEX nr 3399819): „[...] blokować wybór przez stronę któregoś z dwóch nadzwyczajnych środków zaskarżenia [...]” (tj. kasacji i wznowienia postępowania),

przysługując w istocie forum kasacyjnemu pierwszeństwo do ewaluacji wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Zasadność tego stanowiska potwierdzona została w doktrynie, w której wyraźnie wskazano, że konsekwencją art. 542 § 4 k.p.k. jest pierwszeństwo rozpoznania kasacji, gdyby w tym samym czasie zainicjowano także wznowienie postępowania z urzędu z powodu zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 542). Prawidłowa jest więc konstatacja, że w tej sytuacji mechanizm wznowienia postępowania może zostać uruchomiony w wyniku działań podjętych po zakończonym postępowaniu kasacyjnym i tylko wówczas, gdy nie były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy uznać, że w zaistniałym układzie procesowym wznowienie wyżej wymienionego postępowania – w kontekście okoliczności przedstawionych w piśmie A. K. z dnia 28 sierpnia 2023 r. – byłoby niedopuszczalne. W tej sytuacji wniosek skazanego o wstrzymanie wykonania orzeczenia pozostaje bezprzedmiotowy.

Do stwierdzenia tego stanu rzeczy wystarczające jest wydanie niezaskarżalnego zarządzenia, w którym poinformowano o niedopuszczalności wznowienia oznaczonego postępowania z urzędu.

Sędzia Sądu Najwyższego

Marek Motuk

[PŁ]

[ał]